

Opis produktu finalnego: Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+

Nazwa projektu: Dojrzała przedsiębiorczość - innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50 +

Temat innowacyjny: Działania służące wydłużeniu aktywności zawodowej.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Realizatorzy projektu:

Fundacja Gospodarcza - Lider Projektu

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni - Partner

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową - Partner

Numer umowy POKL.06.01.01-22-188/11-03

Okres realizacji projektu: 01.02.2012 r. - 31.07.2014 r.

Spis treści

I. Elementy składające się na produkt finalny.....	3
1) OPIS PRODUKTU FINALNEGO - INNOWACYJNEGO MODELU PREINKUBACJI PRZEDSIĘBIORCZEJ OSÓB W WIEKU 50 +.....	4
Sposób rozpoczęcia procesu przez doradcę zawodowego	7
Sposób rozpoczęcia procesu doradczego przez Klienta.....	7
2) OPIS PRODUKTÓW POŚREDNICH	13
1. Produkt pośredni nr 1: Model prowadzenia doradztwa	13
2. Produkt pośredni nr 2: Model prowadzenia szkoleń	13
3. Aplikacja Life Design 50+.....	14
3) NARZĘDZIA DODATKOWE, POWSTAŁE W RAMACH OPRACOWYWANIA PRODUKTÓW POŚREDNICH:	14
II. Problem, na który odpowiada innowacja	16
III. Użytkownicy i odbiorcy, którzy mogą zastosować innowację.....	19
IV. Działania / nakłady / zmiany konieczne do zastosowania/wdrożenia innowacji.....	21
V. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników.....	30
VI. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania.....	31
VII. Zmiany w zakresie strategii włączania do głównego nurtu polityki.....	32
VIII. Załączniki.....	35

NAZWA PRODUKTU FINALNEGO

Produktem finalnym projektu jest **Innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+**.

I. Elementy składające się na produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest Innowacyjny model kompleksowego wsparcia osób w wieku 50+ umożliwiający preinkubację przedsiębiorczą, a także służący ogólnej aktywizacji zawodowej. Jego istotą jest zapobieganie ewentualnym niekorzystnym zjawiskom (dla osób 50+, społeczeństwa oraz gospodarki) związanym z dezaktywizacją zawodową osób w tej grupie wiekowej oraz przeciwdziałanie przedwczesnemu wycofaniu się tej populacji pracowników z udziału w rynku pracy. Model opracowano na podstawie:

- zapisów wniosku aplikacyjnego,
- wyników przeprowadzonej w ramach projektu diagnozy jakościowej problemu, uwarunkowań psychospołecznych aktywności zawodowej pracowników 50+ w województwie pomorskim,
- rekomendacji zaangażowanych w ramach projektu ekspertów z następujących dziedzin: rynek pracy, przedsiębiorczość, doradztwo zawodowe, ekonomia, problematyka starzenia się i aktywności społecznej osób starszych,
- konsultacji z doradcami zawodowymi z publicznych oraz niepublicznych instytucji rynku pracy, które realizowano w trakcie tzw. paneli ekspertów oraz wywiadów fokusowych,
- konsultacji z osobami w wieku 50+ (przebiegane w trakcie paneli ekspertów oraz spotkań indywidualnych),
- doświadczeń fazy testowania, które polegały na udzieleniu wsparcia przewidzianego w ramach Modelu sześćdziesięciu niepracującym osobom w wieku 50+.

Produkt finalny składa się z 3 produktów pośrednich:

- **Produkt pośredni nr 1: Model prowadzenia doradztwa zawodowego.**
- **Produkt pośredni nr 2: Model prowadzenia szkoleń.**
- **Produkt pośredni nr 3: Aplikacja multimedialna Life Design 50+.**

Narzędzia dodatkowe opracowane w ramach realizacji projektu:

- Strona internetowa projektu (www.dojrzaIaprzedsiebiorczosc.pl) wraz z przydatnymi w procesie preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+ treściami oraz funkcjonalnościami.
- Piramida Kompetencji.

Informacje dotyczące produktów pośrednich oraz narzędzi dodatkowych zamieszczono w dalszej części niniejszego opracowania.

Poszczególne elementy produktu mogą być stosowane łącznie, lub też w zależności od potrzeb przyszłych użytkowników, niezależnie od siebie. Model prowadzenia doradztwa zawodowego, czy też model prowadzenia szkoleń oraz opracowane w ich ramach narzędzia, mogą posłużyć inicjatywom promującym i rozwijającym przedsiębiorczość, mogą być wykorzystane do planowania działań

rozwojowych w innych projektach lub realizacji procesów doradczych, gdzie ważna jest ocena poziomu kompetencji przedsiębiorczych. Aplikacja Life Design 50+ trwale wzbogaci pakiet narzędzi doradców zawodowych, coachów kariery i pośredników pracy. Każda z funkcjonalności aplikacji może być używana niezależnie, np. rekomendacje do przyznania dotacji, formułowanie rekomendacji rozwojowych, planowanie celów, łącznie mogą stanowić pomoc w opracowaniu Indywidualnych Planów Działań (IPD). Metodologia szkoleń jest replikowalna i możliwa do zrealizowania jako działania uzupełniające w projektach dotyczących przedsiębiorczości realizowanych w publicznych służbach zatrudnienia, instytucjach szkoleniowych, biurach karier lub w inkubatorach przedsiębiorczości.

1) OPIS PRODUKTU FINALNEGO - INNOWACYJNEGO MODELU PREINKUBACJI PRZEDSIĘBIORCZEJ OSÓB W WIEKU 50 +

Proces doradczo-rozwojowy oparty na niniejszym Modelu, służy weryfikacji kompetencji niepracujących osób w wieku 50+ (klientów), a także wskazaniu, jakie kluczowe warunki powinni oni spełnić (np.: podjęcie określonych działań rozwojowych, pozyskanie funduszy, doprecyzowanie biznesplanu, poradzenie sobie z jakąś sytuacją osobistą, itp.), by z powodzeniem założyć działalność gospodarczą.

W przypadku, gdy klient w trakcie procesu dochodzi do wniosku, że wobec zdobytej wiedzy na swój temat oraz na temat rynku pracy, preferuje pracę na etacie, to również w tym przypadku, otrzymuje on konkretne wsparcie (m.in. indywidualny plan działania, opracowane dokumenty aplikacyjne, informacje dotyczące rynku pracy, dostęp do materiałów szkoleniowych z zakresu kompetencji miękkich i twardych, informacje nt. instytucji wspierających itp.) zwiększające jego szansę na osiągnięcie tego celu. Należy podkreślić, że ten drugi przypadek stanowi również wartościowy efekt aktywizacji realizowanej w oparciu o Model, ponieważ pomaga klientom w podjęciu świadomej decyzji odnośnie swojej dalszej kariery. To na podstawie zdobytych informacji (zarówno na temat swojego potencjału, jak i na temat wymogów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej) klient może wybrać dla siebie optymalną ścieżkę aktywizacji. Tym samym unika negatywnych skutków źle zaplanowanej i przygotowanej działalności gospodarczej, do których można zaliczyć: rozczarowanie, frustrację, obniżenie samooceny, trudności finansowe wynikające z nietrafionych decyzji finansowych związanych z inwestycjami poczynionymi na rzecz firmy.

Model, zaprezentowany na Rysunku nr 1, składa się z ośmiu etapów: pierwszego - spotkania wprowadzającego, czterech – z zakresu doradztwa zawodowego, jednego z zakresu doradztwa indywidualnego w obszarze związanym ze specyficznymi potrzebami rozwojowymi klienta (10 h), i dwóch pozostałych umożliwiających rozwój kompetencji twardych oraz miękkich poprzez szkolenia.

Każdy z czterech etapów związanych z doradztwem zawodowym (realizowanym z wykorzystaniem aplikacji Life Design 50+) podzielony jest na samodzielną pracę klienta, polegającą na uzupełnianiu części formularzy i kwestionariuszy dostępnych online oraz na spotkanie z doradcą zawodowym, w trakcie którego realizowane są cele danego etapu doradztwa. Na spotkaniu z klientem mogą być też edytowane i modyfikowane wcześniej wprowadzone przez klienta treści. Przy czym jakakolwiek modyfikacja informacji wprowadzonych na koncie klienta w aplikacji, jest możliwa wyłącznie poprzez konto osobiste klienta i za jego zgodą (dostęp do kont jest chroniony hasłem). Aplikacja multimedialna Life Design 50+ umożliwia również

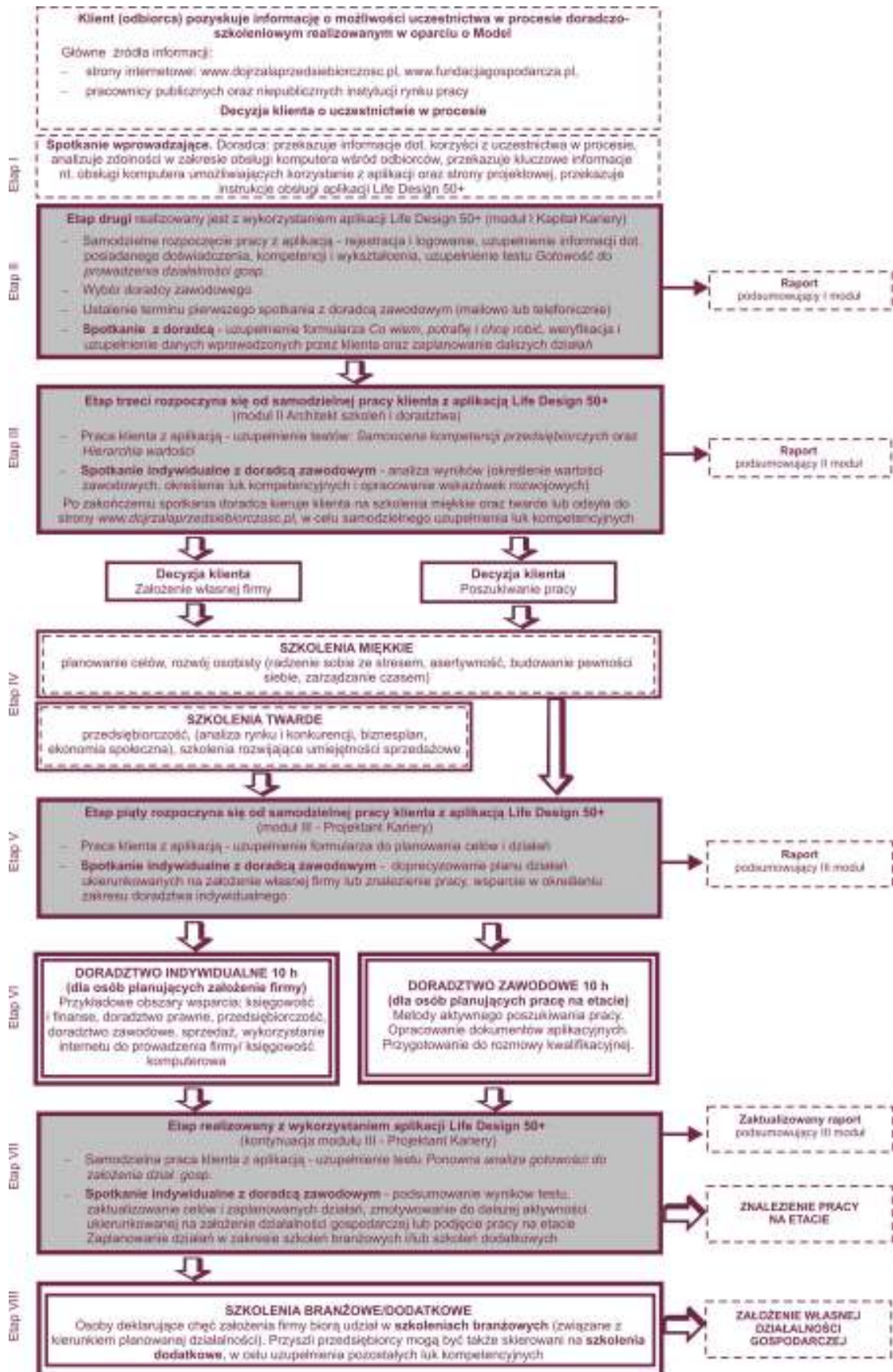
monitorowanie poziomu realizacji działań przez klienta, w ramach ścieżki doradczo-szkoleniowej. Szczegółowe instrukcje pozwalające zapoznać się ze sposobem obsługi tego narzędzia zawierają Załączniki nr 5 i 6 do Opisu Produktu Finalnego, są one dostępne na stronie internetowej www.dojrzałaprzedsiębiorczosc.pl Opis procesu oraz efektów realizacji doradztwa z wykorzystaniem aplikacji multimedialnej Life Design 50+, z podziałem etapy zawarto w Załączniku nr 12 do Opisu Produktu Finalnego.

Na każde z czterech spotkań doradczych zaplanowano 2 godziny. Doświadczenia fazy testowania Modelu pokazały, że jest to optymalny czas umożliwiający wykonanie usługi doradczej w sposób efektywny.

Jak wskazano na Rysunku nr 1, klient może uzyskać informacje o wsparciu realizowanym zgodnie z niniejszym Modelem, z dwóch głównych źródeł – strony internetowej projektu oraz od pracowników publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy. Odbiorcy, po zarejestrowaniu się będą mieli zapewniony dostęp do pierwszego modułu aplikacji multimedialnej Life Design 50+. Dostęp do kolejnych modułów jest „zwalniany” przez doradcę zawodowego, po odbyciu indywidualnego spotkania, które następuje zawsze po samodzielnej pracy klienta z aplikacją. Niezbędnym wymogiem rejestracji jest podanie danych osobowych i wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych niezbędnych w procesie realizacji projektu. Na stronie internetowej projektu zamieszczono informacje, dzięki którym klient ma możliwość zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych. Wszelkie komunikaty dotyczące procesu rejestracji, a także wymiana informacji między klientem, a doradcą mogą być realizowane zdalnie, z wykorzystaniem poczty elektronicznej. W razie potrzeby klient będzie miał dostęp do pozostałych danych kontaktowych doradcy (numer telefonu, adres siedziby instytucji), którego wybrał w module pierwszym aplikacji. Osoby zgłaszające trudności w dostępie do komputera z łączem internetowym będą informowane o miejscu darmowego dostępu do komputera, a osoby nie posiadające umiejętności obsługi komputera, otrzymają niezbędne wsparcie w trakcie tzw. spotkania wprowadzającego (**Etap I** Modelu).

Innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+, w tym opracowane narzędzia diagnostyczno-rozwojowe, są oparte na założeniach Modelu Kompetencyjnego dedykowanego do pracy z przyszłymi przedsiębiorcami z danej grupy wiekowej - Piramida Kompetencji (Załącznik nr 3 do Opisu Produktu Finalnego). Raporty wygenerowane podczas spotkań doradczych z wykorzystaniem aplikacji Life Design 50+ oraz opinia doradcy zawodowego, stają się podstawą do zaprojektowania indywidualnego planu wsparcia dla każdego odbiorcy.

Rys. 1. Opis procesu doradztwa i szkoleń realizowanych w oparciu o Innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+

Sposób rozpoczęcia procesu przez doradcę zawodowego

Doradca rozpoczyna własną pracę realizowaną w ramach niniejszego Modelu, w oparciu o aplikację Life Design 50+ poprzez zarejestrowanie się w aplikacji, a następnie uzupełnienie swojego zawodowego profilu (wykształcenie, doświadczenie zawodowe, instytucja w której jest zatrudniony, itp.), który stanie się później jego profesjonalną wizytówką. Na podstawie tych informacji, klienci będą podejmować decyzję o wyborze osoby, z którą będą współpracowali (klient ma dostęp do profili zawodowych doradców, z wybranego przez siebie regionu lub instytucji).

Sposób rozpoczęcia procesu doradczego przez Klienta

Klient może rozpocząć proces doradczy na dwa sposoby:

- a) poprzez zdalną rejestrację do aplikacji Life Design 50+, która jest dostępna poprzez stronę internetową www.dojrzaIaprzedsiebiorczosc.pl lub
- b) w trakcie spotkania grupowego lub osobistego z doradcą zawodowym (tzw. spotkanie wprowadzające - zobacz **I. Etap wsparcia**).

W aplikacji oraz na stronie internetowej będą dostępne (zostaną opracowane w fazie upowszechniania i włączania) krótkie filmy motywująco-instruktażowe, których celem będzie zachęcenie odbiorców do efektywnej pracy oraz lepsze zapoznanie z przebiegiem działań zaplanowanych w ramach poszczególnych modułów.

Spotkanie wprowadzające - I. Etap wsparcia wg Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+

Niniejszy etap wprowadzono w oparciu o wnioski z fazy testowania. Celem spotkania wprowadzającego, które może mieć formę grupową lub indywidualną, jest:

- ocena poziomu umiejętności obsługi komputera,
- przekazanie informacji dotyczących wymogów w zakresie znajomości obsługi komputera, kluczowych z punktu widzenia obsługi aplikacji,
- wsparcie w założeniu skrzynki e-mail,
- przekazanie kluczowych instrukcji obsługi aplikacji Life Design 50+,
- zapoznanie uczestników z zawartością internetowej strony projektu www.dojrzaIaprzedsiebiorczosc.pl,
- przekazanie informacji dotyczących korzyści wynikających z uczestnictwa w procesie wsparcia według Modelu,
- zbudowanie przez doradcę relacji z klientem, która będzie fundamentem do dalszej efektywnej pracy ukierunkowanej na preinkubację przedsiębiorczą,
- zrealizowanie wszelkich kwestii formalnych i organizacyjnych związanych z uczestnictwem klienta w procesie wsparcia.

Po spotkaniu klient powinien:

- wiedzieć w jaki sposób przebiega wsparcie oparte na Innowacyjnym modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+,
- poznać zawartość dedykowanej strony internetowej i potrafić samodzielnie się po niej poruszać,
- potrafić zalogować się do swojego konta w aplikacji Life Design 50+ i korzystać z dostępnych funkcjonalności,
- potrafić zalogować się do osobistej skrzynki e-mail, odczytywać i wysyłać wiadomości pocztowe.

Rekomenduje się, aby spotkania te realizować w sali z dostępem do komputerów z łączem internetowym, dzięki czemu odbiorcy będą mogli na bieżąco wdrażać polecenia doradcy (np.: wejście na stronę projektu i zapoznanie się z jej zawartością, zarejestrowanie do aplikacji, założenie skrzynki e-mail, itd).

II. Etap (pierwsze spotkanie doradcy zawodowego z klientem)

W trakcie jego realizacji dokonuje się szacowania zasobów – podsumowanie posiadanego doświadczenia oraz kompetencji. Zaprojektowane formularze, dostępne w aplikacji, służą do zgromadzenia informacji dotyczących doświadczenia zawodowego, wykształcenia, posiadanych kompetencji (formularz *Co wiem, potrafię i chcę robić*), ukończonych kursów, zainteresowań. Narzędzia te wypełniane są online przez uczestnika.

W kolejnym kroku, klient samodzielnie wypełnia test, którego celem jest analiza poziomu gotowości do założenia własnej działalności gospodarczej (dokonywana z wykorzystaniem kwestionariusza online).

Szczególnie ważnym elementem w trakcie pierwszego, indywidualnego spotkania, jest nawiązanie przez doradcę właściwej relacji z klientem, zawarcie kontraktu, określenie celów doradztwa oraz podsumowanie wyników pracy w pierwszym module aplikacji. Szczegółowe wskazówki do realizacji procesu doradztwa zawodowego zawarto w Załączniku nr 1 do Opisu Produktu Finalnego.

Kolejnym efektem wspólnej pracy w drugim etapie jest raport, automatycznie generowany przez aplikację Life Design 50+. Dokument zawiera wszystkie kluczowe, z perspektywy procesu preinkubacji przedsiębiorczej, informacje dotyczące klienta (odbiorcy) i stanowi podstawę do dalszej pracy. Należy zaznaczyć, że raport ma postać edytowalną, dzięki czemu możliwe jest przetwarzanie danych (kopiowanie, edytowanie, uzupełnianie) dotyczących klienta. Jest to ważna cecha narzędzia, szczególnie dla doradców z publicznych instytucji rynku pracy, ponieważ daje możliwość kopiowania wybranych treści do powszechnie stosowanego systemu Syriusz i tym samym pozwala na oszczędność czasu w procesie doradczym.

Dodatkowo, na podstawie danych wprowadzonych przez klienta istnieje możliwość automatycznego wygenerowania CV, które może być wykorzystane np. w procesie ubiegania się o dotacje lub pożyczki (jeden z dokumentów wymaganych przez instytucje udzielające pożyczek na rzecz nowo otwieranych firm), bądź może być wykorzystywane w procesie poszukiwania pracy, w momencie gdy klient nie zdecyduje się na zakładanie własnej działalności gospodarczej.

III. Etap. W ramach realizacji trzeciego etapu modelu (drugie spotkanie doradcy z klientem) dokonuje się:

- Analizy preferowanych wartości zawodowych (kwestionariusz online).
- Oceny posiadanych kompetencji (Samocena Kompetencji przedsiębiorczych-kwestionariusz online).
- Podsumowania mocnych stron i oceny dalszych potrzeb rozwojowych klienta.
- Wskazania luk kompetencyjnych (na podstawie wyników testu - Samocena kompetencji przedsiębiorczych).
- Prezentacji raportu zawierającego wyniki z testów oraz wskazówki rozwojowe, kluczowe z perspektywy skutecznej aktywizacji zawodowej, które są opracowane przez doradcę zawodowego (baza wskazówek rozwojowych stanowi element aplikacji i jest generowana automatycznie; podkreśla się, że to doradca decyduje o ostatecznym kształcie rekomendacji rozwojowych przekazywanych klientowi).

Efektom tego etapu jest zebranie w formie raportu informacji płynących z powyższych testów oraz wywiadu diagnostycznego. Dzięki sesji klient powinien zwiększyć samoświadomość odnośnie posiadanych kompetencji oraz dalszego kierunku działań aktywizacyjnych: podjęcia działalności gospodarczej lub pracy na etacie. Doświadczenia fazy testowania pokazują, że zdarzają się klienci, którzy na tym etapie (mając na uwadze swoją sytuację osobistą i informacje zwrotne od doradcy zawodowego) zdecydowanie deklarują chęć pracy na etacie.

Kończąc trzeci etap, doradca zawodowy kieruje klientów deklarujących chęć założenia działalności gospodarczej na szkolenia miękkie i twarde. Natomiast osoby, które planują znalezienie pracy na etacie, są kierowane wyłącznie na szkolenia miękkie. W razie zainteresowania ze strony klienta, doradca rekomenduje zapoznanie się z materiałami szkoleniowymi z zakresu rozwoju kompetencji twardych, które są opublikowane na stronie projektu (tzw. „pigułki wiedzy”).

IV. Etap

Jak wskazano powyżej, osoby, które planują założenie działalności gospodarczej są kierowane przez doradcę na szkolenia miękkie, a następnie twarde (szczegółowy program, instrukcje dla trenerów oraz cele rozwojowe poszczególnych bloków szkoleniowych są opisane w Załącznik nr 2 do Opisu Produktu Finalnego). W Modelu założono, że osoby, które zadeklarowały poszukiwanie pracy na etacie biorą udział tylko w szkoleniach miękkich. Podkreśla się, że w przypadku dostępności środków finansowych, należy rozważyć udział tych osób, także w szkoleniach twardych. Doświadczenia fazy testowania Modelu pokazują liczne korzyści wynikające z udziału klientów w tych szkoleniach np. zwiększenie świadomości nt. mechanizmów rynkowych, pogłębienie wiedzy na temat planowania i rozwijania działalności gospodarczej, umiejętność autoprezentacji, umiejętność prezentowania w oparciu o tzw. język korzyści, itp. Ponadto, część osób która w ogóle nie planuje działalności gospodarczej w danym momencie, może podjąć taką decyzję po poznaniu zagadnień w tym temacie lub po pewnym czasie od udziału w tego typu szkoleniach.

Aby zapewnić efektywność procesu szkoleniowego wskazuje się, aby liczba uczestników w grupie nie przekraczała 12.

Szkolenia „miękkie” - 32 godz. (4 dni x 8 godz.).

W ramach szkoleń kompetencji miękkich odbiorca będzie uczestniczył w zajęciach, w ramach dwóch bloków tematycznych:

– **Droga do wnętrza (2 dni po 8 godz.)**

Celem jest: określenie własnych zasobów, zidentyfikowanie planów i marzeń, określenie celów osobistych oraz zawodowych; wzmocnienie motywacji do aktywności zawodowej i uświadomienie własnego potencjału; rozwijanie świadomego i odpowiedzialnego podejścia do własnego życia; uświadomienie poziomu sprawczości i możliwości wpływania na swoje życie oraz kształtowanie przyszłości.

– **Rozwój osobisty (2 dni po 8 godz.)**

Celem jest: zidentyfikowanie czynników stresu związanych z zakładaniem firmy i byciem przedsiębiorcą, bądź dalszą aktywnością zawodową, rozwój umiejętności radzenia sobie ze stresem, poznanie i przećwiczenie metod/technik radzenia sobie z wyzwaniami, poznanie metod poszukiwania sposobów na wyeliminowanie czynników stresogennych, które znajdują się poza zasięgiem osobistego wpływu; poznanie zasad asertywnego zachowania (także w biznesie); rozwój umiejętności kreatywnego

rozwiązywania problemów i zadań; rozwój umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, w tym komunikacji werbalnej i niewerbalnej.

Wyniki fazy testowania Modelu pokazały, że szkolenia miękkie pozwalają na zwiększenie gotowości uczestników do udziału w dalszych działaniach rozwojowych. Możliwość poznania innych osób, często w podobnej sytuacji zawodowej, wymiana opinii i wzajemne wsparcie, stanowią istotną korzyść wspierającą aktywizację zawodową i osobistą.

Szkolenia „twarde” z zakresu przedsiębiorczości - 48 godz. (6 dni x 8 godz.).

W ramach szkoleń kompetencji twardych odbiorca będzie uczestniczył w zajęciach w ramach dwóch bloków tematycznych:

– **Przedsiębiorczość (3 dni po 8 godz.)**

Celem jest: poznanie zasad opracowywania i roli profesjonalnego biznesplanu na etapie poprzedzającym zakładanie działalności; poznanie zasad planowania biznesu w oparciu o model biznesowy; poznanie specyfiki zakładania działalności w ramach tzw. ekonomii społecznej; poznanie metody budowania marketingowej strategii wejścia na rynek i rozwoju firmy; poznanie kluczowych aspektów formalnych i prawnych zakładania, prowadzenia i zamykania działalności; poznanie źródeł ryzyka w biznesie i sposobów jego ograniczania.

– **Umiejętności sprzedażowe (3 dni po 8 godz.)**

Celem jest: wzmocnienie pozytywnej postawy wśród uczestników wobec podejmowania roli sprzedawcy (osoby promującej swój biznes, w tym oferowanych produktów i usług); rozwój umiejętności pozyskiwania klientów i budowania trwałych relacji biznesowych; poznanie kluczowych zasad zapewniających skuteczną realizację procesu sprzedaży; poznanie zasad planowania strategii cenowej oraz rabatowania; poznanie podstawowych technik i metod negocjacji handlowych; rozwój umiejętności profesjonalnej autoprezentacji; poznanie możliwości wykorzystania Internetu w prowadzeniu i promowaniu działalności gospodarczej; poznanie praktycznych wskazówek dotyczących opracowywania ofert oraz prezentacji handlowych z wykorzystaniem edytora tekstu.

Należy zauważyć, że ważna jest określona sekwencja realizacji niniejszych szkoleń – najpierw szkolenia miękkie, dopiero potem szkolenia twarde (zasadność takiego działania została również potwierdzona w fazie testowania). Wynika to z założenia, że bez rozwinięcia właściwych postaw, które będą sprzyjały gotowości do eksploracji i sprawdzenia nowych rozwiązań zawodowych, poszerzenia samoświadomości i budowaniu adekwatnej samooceny, nie będzie możliwe rozwijanie kompetencji twardych, związanych z przedsiębiorczością oraz umiejętnościami sprzedażowymi. Kluczem do skutecznej preinkubacji przedsiębiorczej są ukierunkowane i świadome działania osoby, dla której założenie własnej firmy wynika z wewnętrznej motywacji. To założenie pozwala również przewidywać, że taka osoba, wobec pojawiających się barier, będzie bardziej wewnątrzsterowna i zdeterminowana do szukania konstruktywnych rozwiązań przybliżających do osiągnięcia celu.

V. Etap realizowany w ramach modelu (trzecie spotkanie z doradcą zawodowym)

Po zakończeniu przez klienta udziału w szkoleniach miękkich i twardych, realizowane jest przedostatnie spotkanie doradcze, którego efektem będzie:

- Opracowany indywidualny plan definiujący cele i działania oraz zasoby wymagane do ich osiągnięcia – formularz pn. *Projektowanie dalszych działań*, wypełniany online indywidualnie lub w trakcie spotkania z doradcą.
- Opracowanie listy instytucji mogących udzielić klientowi wsparcia w dalszym procesie aktywizacji zawodowej (opracowana w oparciu o dostępną na stronie projektu bazę: <http://www.dojrzałaprzedsiebiorczosc.pl/baza-instytucji-wspierajacych>).

Powyższe informacje i podsumowania generowane są w edytowalnym raporcie, oraz stanowią podstawę do pracy w trakcie indywidualnego spotkania z klientem.

WAŻNE: Na spotkaniu doradca zawodowy określa także, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje klient w ramach kolejnego, **VI. Etapu**. Jeśli osoba będzie zainteresowana prowadzeniem działalności gospodarczej, to skorzysta z porad związanych z tym właśnie zagadnieniem. Doradztwo indywidualne może dotyczyć obszarów: przedsiębiorczości, zagadnień prawnych związanych z zakładaniem i prowadzeniem firmy, zawodowych, księgowo-finansowych, wykorzystanie komputera w prowadzeniu działalności gospodarczej itp.

Jeśli osoba nie będzie rokowała w kierunku przedsiębiorczości (np. zdecydowanie deklaruje chęć znalezienia pracy na etacie, bądź wystąpiły trudności zewnętrzne uniemożliwiające jej założenie działalności itp.), a zdecyduje się na poszukiwanie zatrudnienia po zakończonym udziale w procesie wsparcia, to będzie miała możliwość skorzystania w tym etapie z poradnictwa zawodowego.

VI. Etap realizowany w ramach modelu (doradztwo indywidualne)

Jak zaznaczono powyżej, ten Etap w Modelu zakłada 10 godzin indywidualnego doradztwa w obszarach, które są kluczowe w odniesieniu do skutecznej preinkubacji przedsiębiorczej klienta (wynikają z jego potrzeb rozwojowych-zdefiniowanych na wcześniejszych etapach luk kompetencyjnych).

VII. Etap realizowany w ramach modelu (czwarte spotkanie z doradcą zawodowym)

Po zakończeniu przez klienta udziału w doradztwie indywidualnym, realizowane jest ostatnie spotkanie doradcze, którego celem jest:

- Ponowna diagnoza gotowości do założenia własnej firmy (test online), celem zaobserwowania potencjalnych zmian.
- Podsumowanie wyników z testu.
- Zaktualizowanie celów i zaplanowanych dalszych działań.
- Zmotywowanie do dalszej aktywności ukierunkowanej na założenie działalności gospodarczej lub poszukiwanie pracy.
- Doprecyzowanie zakresu dalszego wsparcia ukierunkowanego na uzupełnienie luk kompetencyjnych. Jest to możliwe poprzez skierowanie klienta na szkolenia branżowe (ściśle związane z kierunkiem planowanej działalności), bądź szkolenia dodatkowe, niezbędne do prowadzenia firmy. W fazie testowania modelu, wśród osób deklarujących chęć założenia działalności gospodarczej zdiagnozowano potrzeby rozwojowe w następujących obszarach: efektywne prezentacje usług klientom, prawo mikroprzedsiębiorcy, zaawansowana sprzedaż, sieć kontaktów jako skuteczne narzędzie sprzedaży, szkolenia komputerowe (pakiet MS Office). W ramach projektu zrealizowano szkolenia dodatkowe z dwóch pierwszych

obszarów (materiały do tych szkoleń stanowią Załączniki nr 9 i 10 do Opisu Produktu Finalnego). W oparciu o wywiady fokusowe z doradcami zawodowymi oraz wywiady z uczestnikami, opracowano szczegółowe programy niniejszych szkoleń (Załącznik nr 8 do Opisu Produktu Finalnego). Informacje na temat potencjalnych źródeł finansowania szkoleń branżowych oraz szkoleń dodatkowych zawarto w punkcie IV. (Działania/nakłady/zmiany konieczne do zastosowania/wdrożenia innowacji) niniejszego dokumentu.

Szczegóły dotyczące sposobu podsumowania wyników i zakończenia pracy z klientem zawiera Załącznik nr 1 do Opisu Produktu Finalnego.

VIII. Etap realizowany w ramach modelu

W ostatnim etapie, osoby chcące założyć działalność gospodarczą, a wymagające uzupełnienia umiejętności branżowych (kluczowych kompetencji, z perspektywy planowanej działalności), mogą skorzystać z ostatniego elementu modelu - szkolenia branżowego, co umożliwi im zdobycie specyficznej wiedzy oraz umiejętności związanych *stricte* z kierunkiem planowanej działalności. Aby klient mógł dokonać trafego i świadomego wyboru, doradca udostępnia mu bazę instytucji szkoleniowych (doświadczenia fazy testowania pokazują, że nie wszystkie szkolenia są dostępne w regionie pomorskim, stąd baza powinna obejmować instytucje z terenu całego kraju - np. www.inwestycjawkadry.pl), a także udziela stosownego wsparcia w przypadku trudności w wyborze odpowiedniego szkolenia, bądź znalezienia instytucji szkolącej. Rekomenduje się sprawdzenie, czy wybrana instytucja widnieje w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych. Ponadto doradca winien wyposażyć klienta w wiedzę z zakresu możliwości pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Po ukończeniu cyklu doradztwa oraz szkoleń osoba 50+ będzie gotowa do założenia własnej działalności gospodarczej.

2) OPIS PRODUKTÓW POŚREDNICH

1. Produkt pośredni nr 1: Model prowadzenia doradztwa

Model prowadzenia doradztwa zawodowego, jest realizowany według opisanego powyżej Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+ i jest szczegółowo opisany w Załączniku nr 1 do Opisu Produktu Finalnego. Dokument ten zawiera następujące informacje oraz wskazówki umożliwiające doradcy zawodowemu efektywną pracę w ramach modelu:

- A. Wprowadzenie opisujące kluczowe zagadnienia teoretyczne leżące u podstaw realizacji doradztwa.
- B. Opis celów doradztwa ukierunkowanego na preinkubację przedsiębiorczą osób 50+.
- C. Opis roli doradcy zawodowego w procesie doradztwa i rozwoju.
- D. Wskazówki wspierające proces budowania właściwej relacji z klientem.
- E. Określenie wymagań wobec doradcy zawodowego.
- F. Opis kluczowych kompetencji interpersonalnych doradcy zawodowego leżących u podstaw efektywnej pracy doradczej ukierunkowanej na preinkubację przedsiębiorczą osób w wieku 50+.
- G. Opis modelu prowadzenia szkoleń i doradztwa ukierunkowanego na preinkubację przedsiębiorczą osób w wieku 50+.
- H. Opis sposobu realizacji poszczególnych etapów doradztwa zawodowego, wraz z:
 - wykazem celów do realizacji w danym etapie,
 - wskazaniem sugerowanych pytań, które warto zadać klientowi w trakcie pracy, wraz z ich omówieniem (uzasadnieniem),
 - informacją na temat używanych narzędzi,
 - zdefiniowaniem efektów, które ma przynieść praca z klientem w danym etapie.

Model prowadzenia doradztwa opracowano w oparciu o wiedzę ekspertów z kluczowych dziedzin dotyczących tematyki doradztwa zawodowego oraz przedsiębiorczości osób w wieku 50+. Zgodnie z zasadą empowermentu model był projektowany, konsultowany oraz zatwierdzany w trakcie roboczych spotkań ekspertów oraz paneli ekspertów i paneli upowszechniających. W panelach dodatkowo uczestniczyli doradcy zawodowi z publicznych oraz niepublicznych instytucji rynku pracy, a także niepracujące osoby w wieku 50+, co zagwarantowało, poprzez konsultacje Modelu, dostosowanie go do oczekiwań przyszłych użytkowników oraz odbiorców. Szczególnie istotnym było zweryfikowanie i uzupełnienie każdego z powyższych obszarów w oparciu o wnioski ze zrealizowanej fazy testowania.

2. Produkt pośredni nr 2: Model prowadzenia szkoleń

Model definiuje ramy metodologiczne i programowe realizacji szkoleń miękkich oraz twardych, które służą uzupełnianiu kompetencji osób 50+ niezbędnych do bycia skuteczną przedsiębiorcą (szczegółowy opis zawiera Załącznik nr 2 do Opisu Produktu Finalnego). Program i zakres merytoryczny szkoleń wynika z wypracowanej Piramidy Kompetencji Przedsiębiorczych (Załącznik nr 3 do Opisu Produktu Finalnego), rekomendacji przekazanych przez trenerów realizujących szkolenia w fazie testowania oraz sugestii i opinii uczestników tychże szkoleń. Szkolenia winny być realizowane sekwencyjnie – najpierw szkolenia miękkie, a następnie szkolenia twarde.

3. Aplikacja Life Design 50+

Life Design 50+, to aplikacja multimedialna dostępna poprzez internetową stronę projektu www.dojrzałaprzedsiębiorczość.pl. Obecnie nie jest stosowane powszechnie żadne tego typu narzędzie dedykowane do pracy doradczej, ukierunkowanej na preinkubację przedsiębiorczą osób dojrzałych, w tym osób w wieku 50+.

Instrukcje obsługi aplikacji dla odbiorców i użytkowników znajdują się w Załącznikach nr 5 i 6 do Opisu Produktu Finalnego. Dodatkowy opis tego produktu zamieszczono w Załączniku nr 12 do Opisu Produktu Finalnego.

3) NARZĘDZIA DODATKOWE, POWSTAŁE W RAMACH OPRACOWYWANIA PRODUKTÓW POŚREDNICH:

A. Internetowa strona projektu

Dodatkowym narzędziem wspierające proces doradczy jest internetowa strona projektu – www.dojrzałaprzedsiębiorczość.pl, której wygląd zaprezentowano na rysunkach 2 – 4.

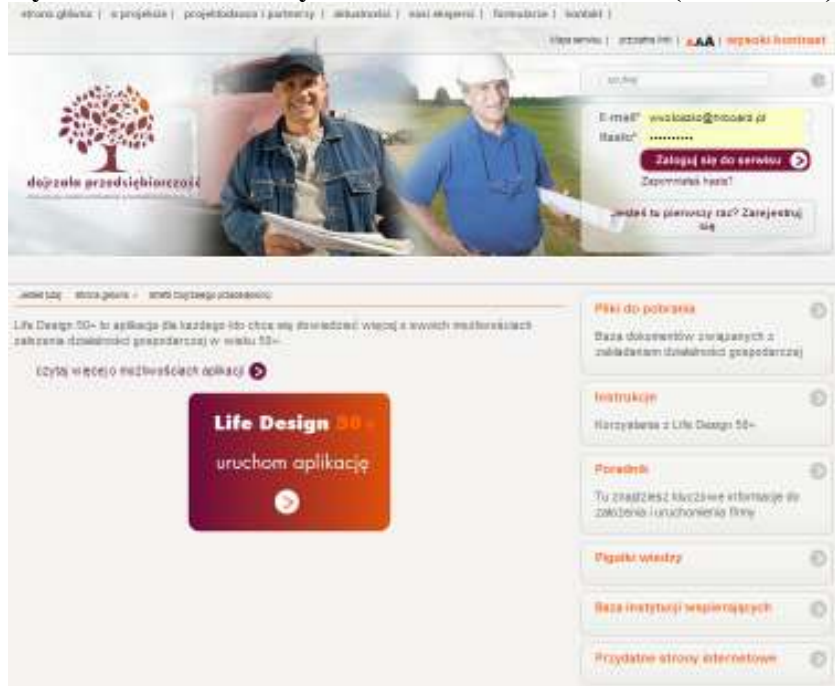
Strona zawiera następujące treści oraz funkcjonalności:

- wyszukiwarkę (bazę) instytucji pomocnych w procesie doradczym i rozwojowym,
- szereg publikacji merytorycznych pomocnych przy zakładaniu firmy (opracowanych przez ekspertów w projekcie),
- przydatne linki związane z tematyką przedsiębiorczości i aktywności osób 50+,
- instrukcje do użytkowania aplikacji (zarówno dla doradców zawodowych jak i osób 50+),
- wszelkie materiały i programy szkoleniowe opracowane w ramach projektu (dostępne po zarejestrowaniu),
- raporty z badań zrealizowanych w ramach projektu.

Rys. 2. Strona główna

Rys 3. Podstrona dedykowana dla Klientów 50+ (odbiorców)

Rys. 4 Podstrona dedykowana dla doradców zawodowych (użytkowników)

B. Piramida Kompetencji:

Jednym z kluczowych elementów innowacji projektu jest weryfikacja wśród osób w wieku 50+ kompetencji sprzyjających przedsiębiorczości, czyli takich kompetencji, których przejawianie jest kluczowe przy zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Określenie mocnych stron oraz obszarów do rozwoju w zakresie wymaganych „kompetencji przedsiębiorczych” jest punktem wyjścia do preinkubowania przedsiębiorczości wśród osób w dojrzałym wieku. Rozwiązanie to jest zgodne z koncepcjami rozwoju zawodowego człowieka ujętymi w podejściach: **uczenie się przez całe życie** oraz **zarządzanie kompetencjami**. Szczegółowe informacje nt. Piramidy Kompetencji znajdują się w Załączniku nr 3 do Opisu Produktu Finalnego.

II. Problem, na który odpowiada innowacja

Produkt jest odpowiedzią na zidentyfikowane i zweryfikowane w ramach badań diagnostycznych oraz w trakcie fazy testowania obszary problemowe, także te związane z niską skutecznością i racjonalnością obecnie wykorzystywanych instrumentów rynku pracy, w zakresie rozwijania przedsiębiorczości osób w wieku 50+. Zgromadzone dane potwierdzają aktualność stwierdzenia, że wspieranie przedsiębiorczości osób w wieku 50+ będzie zyskiwać na znaczeniu wraz ze zmianami w strukturze demograficznej społeczeństwa opisanymi szerzej w raportach ze zrealizowanych w ramach projektu badań (raporty z badań dostępne są na stronie internetowej projektu). W zaproponowanym Modelu uwzględniono zarówno potrzeby osób 50+, a także doradców zawodowych i trenerów, którzy będą realizować wsparcie w oparciu o wypracowany Model.

Kluczowe problemy do których odnosi się innowacja:

Poniżej wskazano problemy odnoszące się do osób w wieku 50+, które według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy należą do tzw. grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- potrzeba wydłużenia wieku aktywności zawodowej uwarunkowana stopniowym starzeniem się polskiego społeczeństwa,
- niska zatrudnialność na rynku (negatywne, stereotypowe spostrzeżenie kandydatów do pracy przez przedsiębiorców i rekruterów),
- długi okres poszukiwania pracy, co zwiększa ryzyko stania się osobą długotrwale bezrobotną (wzrasta prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków bezrobocia zarówno psychologicznych jak i społecznych),
- niski odsetek osób 50+ decydujących się na otwarcie własnej firmy, jako jednej z form wykorzystania posiadanych kompetencji, służącej wydłużeniu aktywności zawodowej,
- lęk przed zmianami, brak gotowości do rozważania innych rozwiązań niż praca na etacie,
- negatywne przekonania, iż przedsiębiorca to wyłącznie osoba młoda, dynamiczna, przebojowa,
- większe przekonanie, w porównaniu z grupą osób młodszych, że własna firma to duże ryzyko, zagrożenie,
- mała wiedza na temat przedsiębiorczości,
- ogólnie mała wiedza klientów 50+ na temat możliwości korzystania z poradnictwa,

- stosunkowo niewielka umiejętność obsługi komputera.

Inne problemy zdefiniowane przez ekspertów zaangażowanych w realizację projektu oraz wskazane w wynikach przeprowadzonych analiz:

- niewystarczające przygotowanie doradców zawodowych w zakresie wspierania postaw przedsiębiorczych oraz tematyki preinkubacji przedsiębiorczości, szczególnie w grupie osób w wieku 50+,
- brak dostatecznej ilości czasu na realizację pełnego procesu wspierającego preinkubację przedsiębiorczości,
- ograniczenia instytucjonalne – nastawienie na szybki efekt,
- „uciekanie” od tematyki przedsiębiorczości i stosowanie standardowych rozwiązań problemów zawodowych w postaci szkoleń (często niedostosowanych pod względem formy i treści do możliwości edukacyjnych i percepcji osób z tej grupy wiekowej), czy udzielanie dotacji,
- brak narzędzi do preinkubacji przedsiębiorczości w grupie osób w wieku 50+.

W jaki sposób innowacja odpowiada na zdefiniowane problemy:

- Z badań i analiz wynika, że problemy osób bezrobotnych w wieku 50+ wynikają najczęściej z niekorzystnych postaw i braku odpowiedniej motywacji wewnętrznej. Stąd w opracowanej Piramidzie Kompetencji (Załącznik nr 3 do Opisu Produktu Finalnego) i w opartym na niej Modelu realizowania doradztwa i szkoleń, dużą rolę odgrywa rozwój kompetencji miękkich oraz praca na postawach.
- W innowacji zaproponowano partycypacyjny model doradczy, dzięki czemu pobudza się motywację wewnętrzną klienta (odbiorcy), przez co jest on bardziej zaangażowany w proces wypracowywania efektywnych rozwiązań zmierzających do preinkubacji przedsiębiorczej.
- Doradca pracujący w oparciu o model w dużej mierze opiera się na coachingowych metodach pracy, dzięki czemu skuteczniej pomaga klientowi przezwyciężyć nastawienia obronne, przełamać negatywne przekonania, czy realnie oszacować posiadane zasoby, w kontekście bycia przedsiębiorcą.
- Zestaw dedykowanych dla grupy niepracujących osób w wieku 50+ materiałów i ćwiczeń szkoleniowych (opracowanych w oparciu o przyjętą Piramidę Kompetencji) z dziedziny rozwijania postaw przedsiębiorczych, sprzedaży, zakładania i prowadzenia firmy, umiejętności miękkich, czy obsługi komputera, umożliwi trenerom, a także doradcom zawodowym skuteczną aktywizację klientów z tej grupy.
- Zaprojektowane narzędzia pozwalają na uporządkowanie i właściwe zaplanowanie działań rozwojowych zmierzających do założenia własnej firmy lub podjęcia innych form aktywności na rynku pracy. Narzędzia uwzględniają dobre praktyki związane z planowaniem celów (oparte na zasadzie SMART), dzięki czemu szansa na ich osiągnięcie znacząco wzrasta.
- W Modelu dostępne są dodatkowe elementy wsparcia, takie jak doradztwo (10 h) oraz szkolenia branżowe i szkolenia dodatkowe. Zastosowane narzędzia do określania luk kompetencyjnych oraz opracowywania wskazówek rozwojowych (m.in. test pn. Samoocena Kompetencji Przedsiębiorczych), pozwala na bardziej precyzyjne określenie obszaru wspomnianego doradztwa, czy też właściwe określenie programu szkolenia, co faktycznie przełoży się na podniesienie szans na skuteczną aktywizację.

- Zastosowanie aplikacji Life Design 50+ w procesie doradczym pozwala na skrócenie czasu pracy doradcy zawodowego, dzięki rozłożeniu zadań na klienta i doradcę. Jest to możliwe dzięki:
 - zastosowaniu formularzy do gromadzenia kluczowych danych dotyczących doświadczenia zawodowego, wykształcenia, posiadanych kompetencji, zainteresowań, wartości, itd.
 - zastosowaniu formularzy do planowania celów,
 - możliwości zastosowania kwestionariuszy i testów wspierających proces doradczy,
 - funkcji generowania edytowalnych raportów, których treść można kopiować np. do używanego w publicznych instytucjach systemu Syriusz.
- Opublikowanie na stronie projektu kluczowych informacji i plików z zakresu zakładania firmy, skraca proces poszukiwania informacji zarówno przez użytkowników jak i odbiorców.
- Dostępność poprzez stronę internetową do raportów ze zrealizowanych badań, opisu metodologii pracy doradczej ukierunkowanej na preinkubację przedsiębiorczą osób w wieku 50+, czy do zestawu materiałów szkoleniowych przyczyni się do wzrostu świadomości doradców zawodowych i trenerów pracujących na rzecz aktywizacji osób z tej grupy. Będzie również cennym wsparciem w ich codziennej pracy.
- Czytelna forma i prostota obsługi strony, a także zamieszczonej na niej aplikacji Life Design 50+ zwiększa prawdopodobieństwo wykorzystania ich w praktyce, szczególnie w grupie osób w wieku 50+.
- Udział w doradztwie realizowanym według zaproponowanego modelu przyczyni się do zwiększenia wiedzy osób w wieku 50+ na temat własnych zasobów wewnętrznych (predyspozycje, mocne strony, obszary do rozwoju), oraz wiedzy w zakresie zakładania i prowadzenia własnej firmy.
- Poszczególne produkty pośrednie są ze sobą logicznie powiązane i zapewniają kompleksowe oraz zindywidualizowane podejście do klienta.
- Kompleksowość usług w ramach modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+ pozwoli klientowi w sposób bardziej planowy rozwijać się na różnych płaszczyznach zawodowych, bez względu na to, czy zdecyduje się założyć firmę.
- Wzmocnienie kompetencji zawodowych i osobistych przełożą się na poprawę samooceny klientów, w kontekście szans na rynku pracy.
- Doświadczenia fazy testowania pokazały, że potrzeba użycia przez odbiorców komputera do realizacji doradztwa w oparciu o Model, jest ważnym czynnikiem mobilizującym ich do nauki i podwyższania kompetencji ICT. Proces ten został wsparty poprzez dodanie etapu w Modelu (Etap I. - spotkanie wprowadzające oraz opracowanie materiałów instruktażowych i szkoleniowych z tego zakresu).

Głównym rezultatem zastosowania modelu jest wzmocnienie u niepracujących osób w wieku 50+ kompetencji zawodowych, poczucia własnej wartości i samooceny, umiejętności społecznych i kształtowania postaw przedsiębiorczych, które w perspektywie dalszej aktywności sprzyjają podejmowaniu efektywnych działań na rynku pracy. Rezultat ten został osiągnięty dzięki opracowaniu i przetestowaniu w ramach projektu produktów pośrednich. Wszystkie produkty są rozwiązaniami dotychczas niestosowanymi **w praktyce w sposób zintegrowany wobec osób niepracujących 50+**, tak w publicznych jak i niepublicznych instytucjach rynku pracy.

Kwestią istotną z punktu widzenia paradygmatu aktywnej polityki rynku pracy jest możliwość wykorzystania niniejszego Modelu nie tylko względem osób bezrobotnych,

których aktywizacja jest relatywnie trudniejsza, ale także osób pracujących. Jedną z grup docelowych mogłyby być osoby zbliżające się do wieku emerytalnego i „zmęczone” dotychczasową pracą na etacie, jeszcze inną osoby starsze o stabilnej sytuacji majątkowej i rodzinnej, które dopiero teraz mają czas na realizację swoich pasji i zainteresowań. Wprawdzie obecne wysokie bezrobocie sprawia, że nie są to grupy priorytetowe, jednak myśląc perspektywnie, a w szczególności mając na uwadze plany wydłużenia aktywności zawodowej do 67 roku życia, warto również rozważyć wykorzystanie planowanych narzędzi dla tego typu odbiorców. Bowiern liczb wypalonych i „zmęczonych” dotychczasową pracą sześćdziesięciolatków, którzy będą ze względów prawnych oraz finansowych pozostawać na rynku pracy do 67-70 roku życia będzie w przeciągu najbliższych lat rosła.

III. Użytkownicy i odbiorcy, którzy mogą zastosować innowację

Wyniki konsultacji z doradcami zawodowymi z publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy oraz z osobami 50+, a także wyniki przeprowadzonych analiz potwierdzają, że istnieje duże zapotrzebowanie wśród potencjalnych użytkowników oraz odbiorców na usługi, które oferowane są w ramach Modelu. Rynek, do którego usługi są skierowane, jest bardzo duży, a w związku ze zmianami demograficznymi zachodzącymi na rynku pracy, liczba potencjalnych odbiorców będzie w kolejnych latach wzrastać.

ODBIORCY DLA KTÓRYCH DEDYKOWANA JEST INNOWACJA

W wymiarze docelowym są to niepracujące osoby 50+ zamieszkałe na terenie woj. pomorskiego. Dokładna liczba jest trudna do oszacowania, jednak, odnosząc się do danych statystycznych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku, można podać liczbę **bezrobotnych osób 50+**, która wynosi **26,8 tys.** (stan na 30.11.2013).

Docelowo z narzędzia mogą korzystać osoby niepracujące po 50 roku życia z terenu całego kraju. Dane statystyczne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej informują o **507,4 tys. osobach bezrobotnych 50+** (stan na 30.11.2013 r.).

Ważnym wnioskiem wynikającym z fazy testowania Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej jest fakt, że jego zastosowanie może przynieść różną skalę efektu, w zależności od grupy odbiorców, dla której zastosowano wsparcie. Poniżej w formie tabelarycznej podano charakterystykę dwóch grup potencjalnych odbiorców oraz informację dotyczącą zakresu możliwego wsparcia z wykorzystaniem wypracowanych produktów i narzędzi dodatkowych.

Możliwość zastosowania wsparcia doradczo-rozwojowego w oparciu o całościowy Model

Charakterystyka danej grupy klientów:	Zakres możliwego wsparcia:
<ul style="list-style-type: none"> • Chcą się aktywizować, • Mogą nie mieć sprecyzowanej wizji przyszłości zawodowej, • Mają w większości pozytywne nastawienie na przyszłość, • Mają przeważnie pozytywne doświadczenia zawodowe; jeżeli są negatywne to potrafią je (w miarę 	<p>Model pozwala między innymi na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnozę posiadanego potencjału wyjściowego, • Zaprojektowanie kompleksowego, indywidualnego wsparcia klienta, • Wykorzystanie elementów wsparcia coachingowego, aby poradzić sobie z biernością, niepokojem, często odbudowaniem relacji

<p>obiektywnie) zwartościować i wyciągnąć dla siebie wnioski,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znają własne kompetencje/lub wykazują chęć zdobywania informacji nt. własnego potencjału i możliwości rozwojowych, • Chcą realizować swoje plany. • Wierzą we własne możliwości, są pewne siebie, • W większości przypadków obiektywnie postrzegają źródła własnych niepowodzeń. 	<p>interpersonalnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektywne przygotowanie do pracy między innymi w Klubach Pracy; • Przygotowanie do reorientacji zawodowej, • Uruchomienie zasobów klienta (np. pasja staje się źródłem dochodów), • Przekazanie wiedzy i narzędzi służących skutecznej preinkubacji przedsiębiorczej i w efekcie założenie własnej działalności gospodarczej. <p>Dodatkowo Model promuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> * założenie własnej firmy, * pozyskanie dofinansowania na ten cel, * rozwój umiejętności zaprezentowania swoich kompetencji. <p>Tej grupie klientów Model jest rekomendowany w całości</p>
---	---

Możliwość częściowego wsparcia doradczo-rozwojowego w oparciu o Model

- uczestnicy z tej grypy posiadają pewne trudności ograniczające (natury psychologicznej, rodzinnej, finansowej, zdrowotnej itd.) ich możliwości skorzystania z pełnego wsparcia oferowanego w ramach modelu.

Charakterystyka danej grupy klientów:	Zakres możliwego wsparcia
<ul style="list-style-type: none"> • Skoncentrowani na sytuacji przeszłej/obecnej, • Zdarzają się przypadki, iż pomoc zewnętrzną traktują instrumentalnie, • Mogą mieć trudność ze zdefiniowaniem własnych kompetencji, • Brakuje im sprecyzowanej tożsamości zawodowej, • Mają poczucie zewnątrz sterowności. • Prezentują obniżoną wiarę we własne umiejętności, • Upatrują tylko w sobie/poza sobą źródeł niepowodzeń (nieobiektywnie), • Podejmują lub deklarują podjęcie wielu działań (działania pozorne). 	<p>W tym przypadku szczególnie ważne jest uporządkowanie wszelkich spraw, które uniemożliwiają klientowi efektywne uczestnictwo we wszystkich oferowanych usługach. W związku z tym od doradcy zawodowego wymaga się znajomości rynku usług związanych ze wsparciem w zakresie: terapii psychologicznej, zw. z zabezpieczeniem świadczeń zdrowotno-bytowych, pośrednictwem pracy, wsparciem rodzinnym (opieka nad dziećmi, osobami zależnymi), prawnym itp. Część danych teleadresowych jest dostępna na stronie projektowej, w bazie instytucji.</p> <p>W przypadku tej grupy klientów Model, w tym zaprojektowane narzędzia, pozwalają stosować elementy coachingu, m.in. do określenia celu podejmowanych działań, utrzymania motywacji, otrzymania wzmocnienia z zewnątrz. Szczególnie przydatnym narzędziem jest m.in. I. moduł aplikacji Life Design</p>

	<p>50+ pozwalający na bilans posiadanych zasobów (kompetencji, doświadczeń zawodowych, predyspozycji, zainteresowań itp.), którego efekty, w późniejszym czasie, staną się fundamentem do konstruktywnej pracy doradczej. Należy również rozważyć wsparcie z wykorzystaniem III. modułu aplikacji, w którym jest możliwość opracowania szczegółowego planu działania.</p> <p>Wyniki fazy testowania pokazują również, że dla tej grupy klientów wartościowym wsparciem jest udział w szkoleniach miękkich, które pozwalają na zwiększenie pewności siebie, adekwatne spojrzenie na swój potencjał oraz zmotywowanie do aktywnego działania.</p>
--	--

UŻYTKOWNICY, KTÓRZY MOGĄ ZASTOSOWAĆ INNOWACJĘ

W wymiarze docelowym innowacja jest przeznaczona dla:

- Pracowników regionalnych i lokalnych instytucji realizujących politykę promocji zatrudnienia, dysponujących instrumentami wdrażania systemowych rozwiązań aktywności zawodowej na rynku pracy (Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowe Urzędy Pracy),
- doradców zawodowych: publicznych (urzędy pracy) oraz niepublicznych instytucji rynku pracy – agencje zatrudnienia, świadczące usługi w zakresie prowadzenia specjalistycznych usług całozyciowego poradnictwa zawodowego,
- organizacji pozarządowych,
- instytucji szkoleniowych, realizujących programy rozwoju osobistego, zawodowego, warsztaty z zakresu przedsiębiorczości.

Użytkownicy mogą realizować działania aktywizacyjne i doradcze za pomocą zastosowania Modelu lub jego elementów składowych w trakcie pracy z odbiorcami, którymi są niepracujące osoby w wieku 50+. W grupie użytkowników znajdują się również trenerzy przedsiębiorczości, rozwoju umiejętności osobistych oraz coachowie zajmujący się tematyką rozwoju zawodowego (career coach).

IV. Działania / nakłady / zmiany konieczne do zastosowania/wdrożenia innowacji

Poniżej, w formie tabelarycznej, prezentujemy działania i nakłady, które należy podjąć by wdrożyć innowację. Dane opracowano z podziałem na elementy:

1. Organizacyjne i kadrowe,
2. Merytoryczne.

W dalszej części niniejszego punktu znajdują się informacje dotyczące porównania kosztów ponoszonych przy stosowaniu obecnych form wsparcia i aktywizacji osób

w wieku 50+ (dane dostarczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni) z prognozami kosztów dotyczącymi fazy włączenia modelu do powszechnego użytku.

OPIS POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ i NAKŁADÓW	INFORMACJE DOTYCZĄCE WYMAGAŃ i KOSZTÓW
ORGANIZACYJNE i KADROWE	
<p>Wymogi techniczne i lokalowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klienci (odbiorcy) powinni posiadać dostęp do komputera z Internetem. Osoby nie posiadające komputera lub dostępu do Internetu mogą skorzystać z dostępu oferowanego przez np.: Powiatowe Urzędy Pracy, biblioteki, miejskie domy kultury itp. • Doradcy zawodowi (użytkownicy) powinni posiadać dostęp do komputera z Internetem oraz drukarką (wydruk raportów). • Wymagane jest osobne pomieszczenie zapewniające dogodne warunki do pracy doradczej oraz szkoleniowej. 	<p>Instytucje w większości posiadają niezbędną bazę lokalową do prowadzenia indywidualnych rozmów doradczych oraz małe sale szkoleniowe do prowadzenia zajęć grupowych (szkolenia kompetencji miękkich i twardych). W przypadku wykorzystania sal szkoleniowych, zastosowanie modelu może generować koszty w postaci zużycia energii elektrycznej. W sumie 16 h dla 1 osoby (szkolenia miękkie i twarde dla 10 uczestników 80 h tj. na 1 uczestnika – 8 h; doradztwo zawodowe dla 1 osoby - 8 h).</p>
<p>Wymogi kadrowe dotyczące kwalifikacji i kompetencji Ideą przyświecającą opracowaniu modelu i jego dalszemu włączaniu do nurtu polityki, jest powszechność stosowania, co oznacza, że model wraz ze wszystkimi narzędziami będzie dostępny dla wszystkich osób, zatrudnionych zarówno w publicznych jak i niepublicznych instytucjach rynku pracy, które świadczą usługi doradczo-rozwojowe na rzecz osób 50+.</p>	<p>Optymalne zastosowanie będzie miało miejsce, gdy profesjonaliści stosujący proponowane rozwiązania zapoznają się z opisami modeli prowadzenia doradztwa oraz szkoleń, instrukcjami obsługi aplikacji, a także będą spełniali następujące wymagania:</p> <p>Doradcy zawodowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe, • Doświadczenie w prowadzeniu indywidualnego doradztwa zawodowego (ważne doświadczenie w pracy z osobami w wieku 50+), • Wysokie kompetencje interpersonalne, • Znajomość zagadnień psychologii rozwoju, motywacji,

	<p>osobowości, psychologii poznawczej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znajomość dostępnych form kształcenia i rozwoju indywidualnego oraz grupowego, • Znajomość instytucji, organizacji oferujących różnego rodzaju wsparcie doradczo-szkoleniowe w zakresie zakładania i prowadzenie działalności gospodarczej, • Co najmniej podstawowa wiedza z zakresu przedsiębiorczości i problematyki samozatrudnienia, • Dobra znajomość obsługi komputera i urządzeń biurowych. <p>Trenerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykształcenie wyższe, • Doświadczenie w prowadzeniu warsztatów grupowych z określonych obszarów tematycznych minimum 300 h, • Umiejętność pracy z grupą, • Wysokie kompetencje interpersonalne, • Mile widziane doświadczenie w pracy z osobami w wieku 50+, • Znajomość dostępnych form kształcenia i rozwoju indywidualnego, • Mile widziana wiedza z zakresu przedsiębiorczości i problematyki samozatrudnienia, • Dobra znajomość obsługi komputera i urządzeń biurowych. <p>Doradcy/konsultanci z poszczególnych obszarów tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum trzyletnie doświadczenie zawodowe w konsultingu w danej dziedzinie, • Mile widziana znajomość zagadnień związanych z przedsiębiorczością, doświadczenie w pracy doradczej z osobami w wieku 50+.
--	--

MERYTORYCZNE

<p>Możliwość korzystania z modelu doradztwa i szkoleń, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wskazówek metodologicznych dla doradców zawodowych do pracy z osobami 50+. • Podręczników metodycznych dla trenerów prowadzących szkolenia miękkie i twarde. • Programów szkoleń miękkich i twardych. • Materiałów szkoleniowych dla uczestników. 	<p>Działanie nie generuje kosztów (wszelkie materiały, narzędzia i instrukcje zostały przygotowane na etapie opracowywania i testowania modelu).</p>
<p>Użytkowanie strony internetowej zawierającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyszukiwarkę instytucji pomocnych w procesie doradczym i rozwojowym. • Formularze wymagane do założenia działalności gospodarczej. • Szereg publikacji pomocnych przy zakładaniu firmy. • Przydatne linki związane z tematyką przedsiębiorczości i aktywności osób 50+. • Instrukcje do użytkowania aplikacji Life Design 50+. • Wszelkie materiały i programy szkoleniowe opracowane w ramach projektu. • Wyniki badań zrealizowanych w ramach projektu „dojrzała przedsiębiorczość innowacyjny model preinkubacji osób w wieku 50+” 	<p>Działanie nie generuje kosztów (przygotowane na etapie opracowywania i testowania modelu)</p>
<p>Utrzymanie strony i aplikacji na serwerze</p>	<p>Przy założeniu, że (zgodnie z deklarowaną gotowością) obowiązek zarządzania aplikacją oraz stroną spocznie na Fundacji Gospodarczej w Gdyni, działanie to nie będzie generowało dodatkowych kosztów dla potencjalnych użytkowników. W innym przypadku jest to koszt roczny w granicach: 580 PLN (stawka podana przez firmę informatyczną obsługującą stronę oraz aplikację).</p>

<p>Opracowanie aplikacji multimedialnej wspierającej proces doradczy, zawierającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formularze do gromadzenia kluczowych informacji o kliencie. • Generator cv. • Kwestionariusze i testy do: szacowania poziomu gotowości do założenia własnej firmy, określenia preferowanych wartości zawodowych, samooceny kompetencji. • Narzędzia do odkrywania potencjału zawodowego, planowania celów i działań, itp. 	<p>Działanie nie generuje kosztów (przygotowane na etapie opracowywania i testowania modelu)</p>	
<p>Aktualizacja treści strony internetowej oraz danych w aplikacji multimedialnej Life Design 50+ <i>(planuje się, że koszt ten zostanie poniesiony przez Projektodawcę – Fundację Gospodarczą w Gdyni, stąd kwota nie jest wliczona do sumy kosztów usług doradczo-szkoleniowych)</i></p>	<p><u>576 PLN*</u></p>	
<p>Doradztwo zawodowe świadczone na rzecz klientów 50+. Model zakłada w sumie 8h doradztwa przypadających na jedną osobę.</p>	<p>720 PLN**</p>	<p>Zastosowanie innowacji jako dodatkowego narzędzia pracy doradców zawodowych zatrudnionych na etacie nie generuje dodatkowych kosztów.</p>
<p>Doradztwo dodatkowe – w zależności od zdefiniowanych potrzeb (w sumie 10h)</p>	<p>1000 PLN**</p>	
<p>Udział w szkoleniach miękkich (koszt na jedną osobę) 32 h</p>	<p>552,92 PLN***</p>	<p>W sytuacji, gdy takie szkolenie będzie przeprowadzał doradca zawodowy pracujący w danej instytucji nie będą generowane dodatkowe koszty.</p>
<p>Udział w szkoleniach twardych (koszt na jedną osobę) 48 h</p>	<p>840,48 PLN***</p>	<p>W sytuacji, gdy takie szkolenie będzie przeprowadzał doradca zawodowy pracujący w danej instytucji nie będą generowane</p>

		dodatkowe koszty.
Środki na szkolenie podnoszące kwalifikacje zawodowe (wyliczone na podstawie średniej kwoty przeznaczonej przez PUP Gdynia na szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe w roku 2013)	1971,45 PLN***	
PRZEWIDYWANA SUMA KOSZTÓW USŁUG DORADCZO-SZKOLENIOWYCH ZDEFINIOWANYCH W MODELU BĘDĄCYM W POWSZECHNYM UŻYCIU (W PRZELICZENIU NA JEDNEGO KLIENTA)	<u>5084,85 PLN</u>	W przypadku zaangażowania doradców zawodowych zatrudnionych na etacie w danej instytucji w przeprowadzenie sesji doradztwa zawodowego, szkoleń miękkich i twardych, koszt ten będzie mniejszy i wyniesie: <u>2971,45 PLN</u>

* W oparciu o dane dotyczące etatowego wynagrodzenia personelu zatrudnianego przez Fundację Gospodarczą w Gdyni (zgodne z obowiązującym systemem wynagradzania).

** Według szacunkowych stawek rynkowych przyjęto, że średni koszt godziny doradztwa zawodowego wynosi 90 PLN brutto. Przeciętny koszt godziny doradztwa (dotyczy V Etapu modelu) może wynieść około 100 PLN.

*** Na podstawie informacji przekazanych przez PUP w Gdyni – koszt szkolenia jednej osoby w 2013 roku z uwzględnieniem kosztu stypendium szkoleniowego wypłacanego bezrobotnemu, podatku oraz składek ZUS. W przypadku szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, w niektórych przypadkach uwzględnia się także koszt badań lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych w danym zawodzie.

W odniesieniu do powyższych informacji, warto przytoczyć dane przekazane przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni, dotyczące wielkości środków, które są aktualnie przeznaczane na wsparcie i aktywizację osób bezrobotnych w wieku 50+. Wskazują one, iż w ciągu pierwszych trzech miesięcy osoba bezrobotna otrzymuje zasiłek w wysokości **998,40 PLN**, następnie – ze względu na wiek oraz prawdopodobny staż pracy powyżej 20 lat – otrzyma przez kolejnych dziewięć miesięcy zasiłek wynoszący **776,10 PLN** (kwota zasiłku w odniesieniu do takich osób jest zwiększona o 20%). Ostatecznie wartość rocznego zasiłku dla jednej osoby 50+ wyniesie **9980,10 PLN**.

Dodatkowe działania aktywizacyjne realizowane przez powiatowe urzędy pracy można podzielić na dwie kategorie:

a) Usługi rynku pracy:

pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe - czas trwania tych usług jest bardzo różny, w zależności od ilości usług (np. rozmowy indywidualne, warsztaty, badania testowe) i zazwyczaj są obligatoryjne.

b) Instrumenty rynku pracy:

szkolenia, dotacje, prac interwencyjne, staże (to są główne formy realizowane przez urzędy). Często są ze sobą łączone, np. szkolenia i staż (mogą łącznie trwać kilka miesięcy), szkolenia oraz dotacja.

Na podstawie danych z roku 2012 przekazanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni środki przeznaczone na jednego aktywizowanego bezrobotnego wyniosły 4248,90 PLN.

Dokonując przeglądu powyższych elementów wsparcia i aktywizacji stwierdza się, że koszt realizacji procesu w przeliczeniu na jedną osobę wynosi obecnie **14229 PLN**

Koszt realizacji procesu doradczo-szkoleniowego w oparciu o Innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+ wynosi w zależności od typu instytucji **5084,85 PLN lub 2971,45 PLN**.^{*} Doliczając do tego kwotę zasiłku wypłacanego w ciągu szczęściu miesięcy (założono, iż jest to maksymalny czas uczestnictwa w procesie doradczym realizowanym w oparciu o model), pełna kwota wsparcia realizowanego przez publiczne instytucje rynku pracy wyniosłaby około **10408,35 PLN lub 8294,95 PLN**.

^{*} W przypadku zaangażowania doradców zawodowych zatrudnionych na etacie w danej instytucji w przeprowadzenie sesji doradztwa zawodowego, szkoleń miękkich i twardych.

Jedynie, stałe koszty powszechnego zastosowania modelu wiążą się z utrzymaniem aplikacji i strony internetowej oraz aktualizacją zawartych w nich danych, a także kosztami wynajmu sal na realizację szkoleń oraz doradztwa. Jednocześnie podkreślamy, iż projektodawca-Fundacja Gospodarcza w Gdyni, wykazuje gotowość do realizacji zadań związanych z utrzymaniem strony i aplikacji, co jak prognozujemy, wiązałoby się z potrzebą zwiększenia ilości godzin w ramach etatu doradcy zawodowego, dedykowanego do tego zadania (przewidywana ilość godzin w ciągu miesiąca wynosi: 16 h). W oparciu o dane dotyczące etatowego wynagrodzenia personelu zatrudnianego przez Fundację Gospodarczą w Gdyni (zgodne z obowiązującym systemem wynagradzania) szacunkowy koszt na realizację powyższego zadania wynosiłby 576 PLN.

Czas wdrożenia modelu w instytucji chcącej prowadzić wsparcie według jego założeń, jest stosunkowo krótki – szacuje się, że może zająć od dwóch tygodni do miesiąca. Wiąże się on z potrzebą zapoznania się użytkowników z modelem, poszczególnymi produktami pośrednimi i narzędziami stosowanymi w procesie doradczo – rozwojowym. W niektórych przypadkach może być potrzebne dostosowanie warunków techniczno – lokalowych do wymogów właściwej pracy doradczej i szkoleniowej (osobne pomieszczenia pozwalające na

indywidualną pracę z klientem, dostęp do komputera z Internetem i drukarką). Należy podkreślić, że zastosowanie Modelu nie wymaga dodatkowych szkoleń, bądź kursów certyfikujących, ponieważ profesjonaliści chcący korzystać z Modelu mają dostęp, poprzez stronę projektową oraz aplikację Life Design 50+, do informacji i wskazówek potrzebnych do jego właściwego stosowania. Dodatkowo, w fazie upowszechniania i włączania zaplanowano realizację dwóch szkoleń, dedykowanych do 40 doradców zawodowych z publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy, których celem jest zapoznanie profesjonalistów z modelem prowadzenia doradztwa (w tym z obsługą aplikacji Life Design 50+ oraz stosowaniem narzędzi diagnostycznych) oraz zdobycie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości. To działanie dodatkowo posłuży optymalizacji potencjalnych kosztów związanych z wdrożeniem niniejszego produktu.

W odniesieniu do powyższych danych stwierdza się, iż efektywność modelu w wymiarze finansowym, a także psychologicznym i społecznym, stanowi kluczowy argument do powszechnego zastosowania modelu, lub jego elementów.

Potencjalne źródła finansowania Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50 +

Biorąc pod uwagę środki finansowe potrzebne na wdrożenie modelu, to należy podkreślić, iż ze względu na możliwość selektywnego wdrożenia poszczególnych produktów pośrednich tworzących Model, podjęcie działań może nastąpić nawet w wypadku stosunkowo ograniczonego budżetu. Przykładowo doradcy zawodowi mogą korzystać z aplikacji Life Design 50+ i dostępnych narzędzi, a jedynym kosztem w tym przypadku będzie koszt związany z czasem poświęconym na doradztwo. Kolejnym przypadkiem może być bezpłatne korzystanie przez trenerów z gotowych materiałów szkoleniowych, bazy ćwiczeń i wskazówek metodologicznych, przygotowanych pod kątem prowadzenia warsztatów z osobami 50+.

Z perspektywy odbiorców środki pozwalające na skorzystanie z procesu doradczo-szkoleniowego mogą pochodzić z następujących źródeł:

Środki Funduszu Pracy

Najbardziej prawdopodobnym rozwiązaniem dotyczącym finansowania działań doradczych i szkoleniowych (w tym szkoleń branżowych i dodatkowych-uzależnionych od specyficznych potrzeb rozwojowych klientów) realizowanych w ramach Modelu, jest wykorzystanie środków Funduszu Pracy, którego główni dysponentami są: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz urzędy pracy.

Środki własne

Jedną z możliwości finansowania są środki własne osób 50+, które korzystając ze wsparcia instytucji wdrażającej Model (np. agencje pracy świadczące usługi poradnictwa zawodowego) mogą wziąć udział w pełnym procesie doradczym lub skorzystać z wybranych elementów wsparcia (np. tylko z samego doradztwa zawodowego, które będzie realizowane poprzez aplikację Life Design 50+ oraz zastosowane w niej narzędzia doradcze).

Środki Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykorzystanie środków Europejskiego Funduszu Społecznego może nastąpić w trybie projektowym poprzez ogłoszenie konkursu przez Instytucję Pośredniczącą oraz przygotowanie i zgłaszanie projektów przez instytucje wnioskujące. Rozwiązanie to ma

jednak, w związku z finansowaniem o charakterze projektowym – ograniczoną perspektywę czasową.

Pożyczki, w tym pożyczki z funduszy unijnych

Warto zaznaczyć, że po efektywnym przejściu osoby w wieku 50+ przez zaproponowany w Modelu proces preinkubacji, może on sięgnąć po pożyczkę, której źródłem mogą być np. środki unijne. Uzyskane pieniądze mogą być przeznaczone na podniesienie kwalifikacji (w oparciu o zdefiniowane w procesie doradczym luki kompetencyjne) lub realizację innych celów zdefiniowanych w procesie doradztwa, a które będą służyły rozwinięciu działalności. Beneficjentami tego typu rozwiązań są przede wszystkim przedsiębiorstwa znajdujące się w początkowej fazie rozwoju, które ze względu na brak historii kredytowej, czy niewystarczającą ilość zabezpieczeń mają problemy z uzyskaniem wsparcia przez instytucje komercyjne.

V. Dostępność produktu finalnego dla jego przyszłych użytkowników

Dostępność produktu uwzględnia wiele potencjalnych możliwości zastosowania wypracowanego modelu lub produktów pośrednich. Dotyczy to np. modelu poradnictwa zawodowego ukierunkowanego na preinkubację przedsiębiorczą, czy modelu realizacji szkoleń rozwijających kompetencje miękkie i twarde zdefiniowane w Piramidzie Kompetencji.

Model przy niewielkich modyfikacjach narzędzi towarzyszących (uzupełnienia wymagałaby baza danych instytucji wspierających przedsiębiorczość, gdyż została opracowana na potrzeby projektu, którego zasięg dotyczy województwa pomorskiego) **może być stosowany w skali całego kraju.**

Dostępność produktu finalnego jest możliwa poprzez stronę internetową zawierającą kluczowe informacje i wytyczne do stosowania Modelu:

- Opis modelu realizacji doradztwa oraz modelu prowadzenia szkoleń ukierunkowanych na preinkubację osób w wieku 50+. Dokumenty zawierają wskazówki dla doradców i trenerów, dodatkowe narzędzia i ćwiczenia do pracy z grupą osób w wieku 50+, wytyczne dotyczące organizacji warsztatów rozwijających kompetencje miękkie i twarde zdefiniowane w piramidzie kompetencji.
- Instrukcje do korzystania z aplikacji multimedialnej Life Design 50+.

Wszelkie materiały dedykowane dla trenerów (szkolenia miękkie i twarde) są opracowane w wersji elektronicznej, w edytowalnej formie, co umożliwia ich swobodne kopiowanie oraz modyfikację, według stwierdzonych potrzeb.

WAŻNE: Założono, iż dostęp do wskazanych powyżej materiałów będzie możliwy dla użytkowników oraz odbiorców, którzy dokonali rejestracji poprzez stronę internetową www.dojrzałaprzedsiębiorczosc.pl. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest monitorowanie ilości osób korzystających z Modelu. Dodatkowo, w przypadku użytkowników (doradców zawodowych), w procesie rejestracji umożliwiającym korzystanie z aplikacji Life Design 50+, wprowadzono wymóg podania instytucji, którą reprezentuje dana osoba. Jeżeli danej instytucji nie ma w funkcjonującej bazie (baza jest jedną z funkcjonalności aplikacji), wtedy użytkownik jest proszony o skontaktowanie się poprzez formularz online,

z administratorem bazy (pracownik Fundacji Gospodarczej), który może zweryfikować kwalifikacje doradcy i na tej podstawie udzielić dostępu do aplikacji i pozostałych zasobów.

Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Fundacja Gospodarcza została zobowiązana do zawarcia z Instytucją Wdrażającą (Instytucją Pośredniczącą II stopnia) odrębnej umowy przeniesienia autorskich praw majątkowych do utworów wytworzonych w ramach projektu, z jednoczesnym udzieleniem licencji na rzecz Fundacji Gospodarczej na korzystanie z wyżej wymienionych utworów. W związku z powyższym Fundacja Gospodarcza będzie ponosić koszty utrzymania strony internetowej projektu i aplikacji Life Design 50+ po zakończeniu realizacji projektu.

Strona internetowa projektu www.dojrzaoprzedsiębiorczosc.pl wraz z aplikacją Life Design 50+ została umieszczona na wybranym przez wykonawcę narzędzi informatycznych – Firmę NET P.C. serwerze. Abonentem domeny jest Fundacja Gospodarcza. Zgodnie z informacją uzyskaną od wykonawcy, wszelkie zmiany na domenie m.in. zmiany danych, zmiany delegacji oraz wydanie kodów authinfo do dnia 30.07.2014 r. wykonuje firma NET P.C. Niemniej w każdej chwili istnieje możliwość przeniesienia obsługi domeny do innego operatora. Przeniesienie domeny należy wykonać nie później niż 14 dni przed końcem okresu rozliczeniowego, który wygasa z dniem 30.07.2014 r. Istnieje również możliwość przeniesienia strony internetowej www.dojrzaoprzedsiębiorczosc.pl oraz aplikacji Life Design 50+ na serwer inny niż wykorzystywany przez Fundację Gospodarczą, poprzez udostępnienie Instytucji Wdrażającej (IP II) kodów źródłowych, struktury i zawartości bazy danych niezbędnych do działania aplikacji, informacji nt. minimalnych wymagań sprzętowych i programowych systemu koniecznych do uruchomienia aplikacji na serwerze oraz skróconej instrukcji instalacji.

VI. Zmiany w zakresie strategii upowszechniania

Strategia upowszechniania produktu, zdefiniowana we wniosku, została doprecyzowana. Działania upowszechniające na kolejnym etapie będą polegać na popularyzowaniu produktu oraz zaangażowaniu grup docelowych w proces testowania modelu i wypracowanego narzędzia – aplikacji multimedialnej Life Design 50+. Poniżej wymieniono planowane działania upowszechniające do realizacji na ostatnim etapie realizacji projektu:

- **aktualizowanie projektowej strony internetowej** o bieżące informacje,
- **zamieszczanie informacji o projekcie** w portalach internetowych, z których korzystają użytkownicy i odbiorcy np. Goldenline, Profeo, Doradztwozawodowe.com, www.trojmiasto.pl, NK, www.kobieta50plus.pl, www.ug.edu.pl/pl/gutw, www.seniorzywakcji.pl,
- **zamieszczanie informacji o projekcie** w bezpłatnej prasie lokalnej i gazetach internetowych,
- **opracowanie broszury informacyjnej** podsumowującej projekt,
- **przygotowanie gadżetów upowszechniających na spotkania i konferencję,**
- **przygotowanie 500 płyt CD** zawierających wszystkie niezbędne materiały do pracy w ramach modelu preinkubacji przedsiębiorczej i **rozesłanie pakietów produktowych** do potencjalnych użytkowników w woj. pomorskim,

- **poszukiwanie instytucji, które realizują podobne projekty**, w zakresie grup docelowych lub rozwiązywania podobnych problemów i organizacja wspólnych działań upowszechniających.

Uwzględniając doświadczenia z fazy testowania Modelu zaplanowano realizację dodatkowych działań skierowanych do użytkowników i odbiorców Modelu:

- **szkolenia dla doradców zawodowych z zakresu przedsiębiorczości połączonych z poznaniem Modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+ (2 grupy x 20 osób)**, zakłada się, że w szkoleniach w pierwszej kolejności wezmą udział pracownicy publicznych służb zatrudnienia, z każdego powiatu z woj. pomorskiego. Podczas szkoleń uczestnicy będą mieli możliwość wymiany doświadczeń nt. pracy z osobami dojrzałymi, nawiązania nowych kontaktów zawodowych i integracji w środowisku doradczym. Doradcy uczestniczący w szkoleniach zostaną zaangażowani w proces promowania Modelu, edukowania kolejnych doradców zatrudnionych w tych samych instytucjach.
- **kampania radiowa o zasięgu regionalnym (2 tygodnie/20 sek. spoty)**, Kampania będzie polegała na emisji krótkich – 20 sek. spotów dla odbiorców, informujących o produkcie i jednocześnie zachęcających do kontaktu z doradcą zawodowym (np. Zapytaj swojego doradcę o model preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+...). Planuje się emisję spotów przez okres 2 tygodni. Celem kampanii będzie upowszechnianie informacji o modelu, a także skłonienie niepracujących osób 50+ do większej aktywności ukierunkowanej na powrót na rynek pracy, poprzez zatrudnienie (w tym samozatrudnienie).
- **kampanii telewizyjna/ TVP Regionalna (5 dni emisji)**, W jej ramach planuje się emisję około 30 sek. prezentacji przez okres 10 dni, w godzinach dużej oglądalności tj. przed lub po południowej „Panoramie”. Z informacji ze strony internetowej TVP Gdańsk wynika, że programy informacyjne cieszą się największą oglądalnością. Widownia TVP Gdańsk to około 2 mln odbiorców. Telewizja ta dociera do wszystkich zakątków woj. pomorskiego i części warmińsko-mazurskiego.

VII. Zmiany w zakresie strategii włączania do głównego nurtu polityki

Strategia włączania produktu do głównego nurtu, zdefiniowana we wniosku, została doprecyzowana. Charakter podejmowanych i planowanych w trakcie trwania projektu działań włączających do głównego nurtu polityki uzupełnia podejmowane działania upowszechniające. Elementy włączania są prowadzone od początku realizacji projektu, jednakże intensyfikacja działań nastąpi po analizie wyników testowania, ewaluacji zewnętrznej oraz po opracowaniu finalnej wersji produktu, która zostanie poddana walidacji. Działania włączające do głównego nurtu polityki zostały zaplanowane na I, II oraz III kwartał 2014 roku.

Po pozytywnej walidacji projektu zakłada się następujące działania włączające do głównego nurtu polityki:

- **Organizacja panelu włączającego**, na którym zostaną zaprezentowane wyniki testowania modelu dla 18 przedstawicieli PWRZ, Konwentu Dyrektorów PUP-ów, WUP w Gdańsku, Komisji Zdrowia, Polityki Społecznej i Rodziny Sejmiku Woj. Pomorskiego, Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego, NRZ, MPiPS. Celem panelu jest

zaprezentowanie uzyskanych rezultatów, prezentacja modelu oraz możliwości, funkcjonalności i warunków zastosowania wypracowanej aplikacji multimedialnej,

- **Rzecznictwo** – włączenie metodologii oraz opracowanych narzędzi, z których korzystają doradcy zawodowi w publicznych i niepublicznych instytucjach rynku pracy w ramach **spotkań z przedstawicielami władz** szczebla lokalnego i regionalnego,

- **Organizacja 3 warsztatów wdrożeniowych** dla użytkowników produktu, mających na celu zapoznanie doradców zawodowych z publicznymi i niepublicznymi instytucjami rynku pracy z aplikacją multimedialną Life Design 50+; w warsztatach weźmie udział łącznie 30 osób (3 grupy po 10 osób),

- **Organizacja indywidualnych konsultacji wdrożeniowych** użytkowników z twórcami aplikacji (120 godzin konsultacji) oraz utrzymywanie stałego kontaktu z podmiotami i osobami potencjalnie zainteresowanymi wdrożeniem Modelu.

- **przekazanie informacji o wypracowanej metodologii i rezultatach testowania** do PUP-ów i WUP-u, Pomorskiej Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Podkomisji Sejmowej ds. Rynku Pracy, niepublicznych instytucji rynku pracy.

Dodatkowo zaplanowano realizację:

- **szkoleń dla doradców zawodowych z zakresu przedsiębiorczości połączonych z poznaniem Modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+ (2 grupy x 20 osób)**
szkolenia zostały opisane w poprzednim rozdziale.

- **filmów motywujących do korzystania z modelu (8 szt.)**

Celem realizacji tych filmów będzie pokazanie walorów modelu preinkubacji przedsiębiorczej i korzyści z zastosowania tego narzędzia. Filmy będą umieszczone w odpowiednich miejscach aplikacji na stronie internetowej projektu, żeby ułatwić, zachęcić osoby do skorzystania z tej formy. Osoby dowiedzą się jak krok po kroku postępować. W realizacji filmików uczestniczyć będą eksperci i uczestnicy fazy testowania modelu, co uwiarygodni znaczenie modelu. Filmy będą miały charakter motywujący, a w niektórych przypadkach dodatkowo instruktażowy. Zakłada się realizację 8 kilkunastominutowych filmów:

- O przedsiębiorczości osób 50+ - wypowiedź eksperta – do 5 min.,

- Informacje nt. modelu wraz z opisem korzyści – dla odbiorców – wypowiedź eksperta i ewentualnie kilku uczestników fazy testowania – do 10 min.,

- Informacje nt. modelu – dla użytkowników – wypowiedź eksperta uczestniczącego w testowaniu – 3 do 5 min.,

- Informacja o Module I i korzyściach z jego realizacji dla odbiorców – wypowiedź eksperta – do 3 min.,

- Informacja o Module II i korzyściach z jego realizacji dla odbiorców – wypowiedź eksperta – do 3 min.,

- Informacja o Module III i korzyściach z jego realizacji dla odbiorców – wypowiedź eksperta – do 3 min.,

- Informacja o Module III – kontynuacja (II część) i korzyściach z jego realizacji dla odbiorców – wypowiedź eksperta – do 3 min.,

- Rejestracja w aplikacji ze screenami formularza rejestracyjnego – specjalista ds. produktu – 5-7 min.

W ramach **mainstreamingu horyzontalnego** będą odbywały się spotkania z doradcami zawodowymi, przedstawicielami instytucji zajmującymi się tematyką aktywizacji zawodowej osób 50+ w kontekście przedsiębiorczości z terenu województwa pomorskiego, a także szkolenia dla doradców.

W ramach **mainstreamingu wertykalnego** zakłada się organizację spotkań, rzecznicstwo w celu zainteresowania polityków, decydentów różnych szczebli innowacyjnym modelem preinkubacji przedsiębiorczej, w celu przekonania ich do stosowania modelu w podległych instytucjach niższego szczebla.

VIII. Załączniki

1. **Opis produktu pośredniego nr 1.** - Modelu prowadzenia doradztwa zawodowego w oparciu o innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+
2. **Opis produktu pośredniego nr 2.** - Modelu prowadzenia szkoleń, w oparciu o innowacyjny model preinkubacji przedsiębiorczej osób w wieku 50+, zawierający m.in.:
 - a) Programy szkoleń miękkich i twardych, z uwzględnieniem celów, które mają być zrealizowane w trakcie szkolenia (określenie wiedzy, umiejętności i postaw jakie mają być rozwinięte poprzez szkolenie)
 - b) Programy zajęć w poszczególnych dniach szkoleniowych
 - c) Materiały instruktażowe dla trenerów zawierające: kluczowe informacje i wskazówki metodologiczne do poprawnej realizacji szkoleń, a także przykładowe ćwiczenia do zrealizowania na szkoleniu
 - d) Materiały dydaktyczne dla uczestników
3. Opis Piramidy Kompetencji
4. Metodologia opracowania narzędzi zastosowanych w modelu
5. Instrukcja korzystania z aplikacji Life Design 50+ dla odbiorców
6. Instrukcja korzystania z aplikacji Life Design 50+ dla użytkowników
7. Program szkolenia z zakresu używania aplikacji Life Design 50+
8. Program szkoleń dodatkowych
9. Materiały ze szkoleń dodatkowych - Prawo Mikroprzedsiębiorcy
10. Materiały ze szkoleń dodatkowych - Efektywne prezentacje usług klientom
11. Dokumentacja dedykowana do realizacji wsparcia wg Innowacyjnego modelu preinkubacji przedsiębiorczej osób 50+
12. **Opis produktu pośredniego nr 3.** - Aplikacji Life Design 50+

Lider Projektu:

.....

Partner nr 1:

.....

Partner nr 2:

.....